

Kiite - Siirame
aria OK,
Muistio.

Käsitykseni Leveäselän tapahtumista 7 - 9. 1. 74.

Tasovälille +60 - 75 jätetyn kattopilarin sortuminen oli täysin odotettavissa oleva tapahtuma samoin kuin maanpintaan ulottuvan sortuman laajeneminen, mitä varten oli syksyllä -73 suoritettu 30.000 m^3 lisä hiekan poisto. Kaivokseen sortuman kautta valuvan vesimäärän lisääntyminen oli sen sijaan hieman yllättävää ja tämä taas johtui siitä, että pohjaveden virtaus muutti paikkaansa, eikä vettä pystyttykään enää vangitsemaan hiekanpoiston päähän rakennettua kaivoon. Kaivokseen valunut vesi oli kuitenkin täysin hallinnassa, eikä pumppaustehosta ollut puoltakaan käytössä.

Itse tapahtuman syystä olen sitä mieltä, että sortuman täyttänyt hieno hiekka ja hiesu eivät tarpeeksi läpäisseet alasvaluvaa vettä, vaan vettyivät läpikotaisin ja ylimäärä vesi kerääntyi pieneksi lammikoksi sortuman päälle. Kun tämä erittäin liikkuva massa saavutti tarpeeksi suuren paineen (tasolla +122 yli 8 kg/cm^2), ei perissä ollut louhe enää tätä kestänyt, vaan lähti liikkeelle ja purkautui kiihtyvällä nopeudella perää myöten kuiluun.

14.10.72 tapahtuneen sortuman tyhjennysvaiheen yhteydessä pelättiin louheen purkausta ja asiaa seurattiin tarkasti, mutta mitään liikettä ei tapahtunut. Paine oli tällöin kuitenkin pienempi louhinnanaollessa ylempänä. Tämä ilmeisesti tuuditti kaikki siihen uskoon, ettei kenellekään tullut edes mieleen, että perissä oleva louhe voisi lähteä purkautumaan.

Kattopilarin alla olleella tyhjällä tilalla en katso olevan olleen merkitystä 9.1. klo 15.40 tapahtuneeseen purkaukseen, sillä kattopilarin 7.1 tapahtunut sortuma oli rauhoittunut parin tunnin sisällä.

Raajärvellä, 18.1.74.

O. Siirame

Muistio.

Toimintani Leveäselän kaivosonnettomuuden aikana 9.1.74.

Noin klo 15.40 sain puhelimitse tiedon konttorille, että Leveäselän hissi on pudonnut kuilun pohjaan. Samalla pyydettiin Leveäselkään ambulanssi ja terveys-sisar sekä pelastusmiehistöä. Sovin paikalla olleen kaivoksen käyttöinsinöörin Tulokkaan kanssa, että hän lähtee välittömästi Leveäselkään ja ottaa siellä johdon käsiinsä ja minä jään konttorille hoitamaan tarvittavia yhteyksiä sieltä käsin. Johtaja Tuoviselle lähti telex-tieto hissien putoamisesta klo 15.48 ja klo 16.10 lähti tieto, että putoamisen on aiheuttanut kuiluun tasolta +90 purkautuneet kivet, hiekka ja vesi ja että kaivoksessa työskennelleiden viiden miehen kohtalosta ei ole tietoa. Samoihin aikoihin olin myös puhelin yhteydessä Tuovisen kanssa. Noin klo 17 olin uudestaan puhelin yhteydessä Tuoviseen, jolloin saatoin ilmoittaa, että kaikki kaivoksessa olleet ovat pelastuneet, eikä kukaan ole loukkautunutkaan ja että pelastusmiehistö on auttamassa onnettomuudessa olleita ylös. Tuovinen sanoi lähtevänsä ajamaan Raajärvelle, missä oletti olevansa klo 21 jälkeen.

Olin koko ajan hyvin selvillä Leveäselän kulloisestakin tilanteesta ja sain myös puhelimitse onnettomuudessa mukana olleilta Sarvikkaalta ja Kuuselalta ensikäden tiedot tapahtumista alhaalla heidän päästyään ylös. Klo 18 mennessä oli vaaratilanne ohi ja kokoonnuimme neuvottelemaan jatkotoimenpiteistä.

Raajärvellä, 18.1.74.

E. Siirame